35 ¶†Secunda cõcluſio Abb.eſt qꝺ omnes pene que mulieri impo-
nunt qñ trãſit ad ſecũda vota ĩdiſtincte ſublate ſunt ¶Sed cõis
opinio in cõtrarium eſt in penis reſpicientibꝰ fauorem filiorum vt
no.Bar.in.l.j.ĩ fi.C.de ſe.nup.⁊ in.l.liberoꝝ.in fi.ff.de bis q no.in
fa.Inno.⁊ doct.in.c.fi.de ſec.nup.⁊ Pe.ancba.in.c.j.ꝫ.ĩ.vij.cbar.
ver.iuxta predicta.⁊ idem Pe.de ancba.in cõſi.c.ex predicto.cum
fi.vt tradunt Mod.bic ⁊ idem Jo.de ana.in cõſi.lxxiij.ex bis.⁊ in
in cõſi.cij.viſis.col.fi.Marianꝰ cõſi.xxxiiij.⁊ cõſi.xxxix.Et iſta cõis
opi.locum bꝫ niſi de licentia mariti defuncti tranſiret ẜm Bal.in
l.j.col.iij.verſi.ſed pone.C.de ſec.nup.⁊ late cõſuluit Rom.in cõſil.
ccix.ex themate.Item intelligiꝉ extantibus filijs eiuſdẽ matrimo-
nij:alˀs ſecus vt tradit Alex.in ꝯſi.lxiij.lib.ij.Et dato ꝙ mulier pri
uetur bonis q̃ babuit a marito nõ ſic de bonis q̃ cõtẽplatione ma-
riti acquiſiuit ẜm Ro.in cõſi.ccccv.preſuppoſitis.¶In pũcto iu-
ris tamen verior videꝉ opi.Abb.bic ꝙ generaliter etiã reſpectu fi
liorum pene ſublate ſint ꝓ qua arguit Areti.ꝑ tex.in.d.c.fi.dũ mu
lieri liberam facultatẽ nubendi cõcedit.nã ſi aliqua pena deberet
puniri nõ eſſet voluntas libera.l.titia.in prin.de ṽb.ob.c.gemma.
de ſpon.¶Secundo qꝛ mulier trãſeundo ad ſcꝺa vota vtitur po-
teſtate ſibi ꝯceſſa ab apoſtolo.d.c.fi.ergo nõ videꝉ delictũ.l.decurio
nes.⁊ qꝺ ibi Bal.C.ex quibꝰ cauſiꝭ infa.irro.¶Tertio ꝓ iſta opi.
poſtremo induco tex.in.d.c.fi.cõſiderando modũ arguẽdi quo vti
tur dũ inquit cũ liberaꝫ habeat poteſtatẽ non dꝫ ſuſtinere penam
legalis infamie.iſta enim ratio in qualibet pena cõcludit.nã qua
ratiõe tex.ibi infert ad penã infamie eadẽ rõne infert ad alias pe-
nas.Et ideo filia que nubit ſine ꝯſenſu patris nõ poteſt exhereda
ri qꝛ ex quo hoc facit iure canonico ꝑmittẽte nõ dꝫ incurrere vitiũ
ingratitudinis:vt Abb.cõcludit in.c.j.de deſpõ.impu.ṽſi.ſꝫ circa
hoc quero.⁊ idem Abb.in cõſi.xij.vt clare materia in primo libro.
36 ¶†Tertio Abb.in fi.qnti caſus ꝯcludit qꝺ nõ valet ſtatutũ lai-
corum ꝙ mulier ſine ꝯſenſu patris matrimoniũ cõtrahere nõ poſ-
ſit ẜm opi.Jo.an.in.c.ſtatutũ.de here.in.vj.quã ibi Do.poſt alios
ſequiꝉ.⁊ idem Abb.poſt Ant.de but.in.c.j.de ſpon.⁊ in.d.ꝯſil.xij.
ꝑalle.⁊ idem tradit Ang.in ꝯſi.xxix.titius exiſtens.Ant.de but.in
cõſi.xxxv.viſa forma.Pe.de ancb.in cõſi.xx.ꝑ ſolutione.cũ fi.vt ꝓ-
ſequuntur Mod.bic.⁊ alex.in.l.ſeius.ff.ad.l.fal.⁊ in cõſi.j.col.vij.
lib.iij.⁊ in ꝯſi.xcvij.ꝑncipalis dubitatio.lib.j.⁊ in rub.ff.ſol.mr̃i.
col.fi.Et quãuis ſtatutũ videaꝉ eẽ rõnabile:vt no.Bal.ꝫ.e.in ru.
col.fi.⁊ in.c.clerici.col.j.de iudi.in.c.tenor.in fi.de re iudi.in.l.oẽm
circa fi.C.ad tertul.⁊ in.l.j.§.ius naturale.col.j.ff.de iu.⁊ iu.And.
ſicu.in cõſi.vlt.in.ij.lib.tamẽ nõ ſufficit rõnem ſubeſſe ex quo defi
cit poteſtas:⁊ cõmunem opinionem ipſe Bal.ſequiꝉ in.l.nemini.
C.de nup.⁊ in.c.pe.in fi.ĩ.de conſue.cum fi.vt notiſſime late ſcribit
Frã.de curte in cõſi.xxvij.magnificus vir.Et predicta cõcluſio bñ
procedit quando ſtatutũ loquitur de conſenſu ꝓut dicit Jo.and.
ſecus ſi a ſtatuto conſiliũ partis requireꝛeꝉ qꝛ valeret ſtatutum.vt
no.voluit Bal.in.d.c.ſtatutũ.de here.in.vj.vbi hoc refert Peru-
ſinus.⁊ vꝛ de hoc dubitare:ſed ꝓ dicto Bal.bene facit qꝺ no.tra-
dit Pau.de caſt.in cõſi.lxxxvj.videꝉ dicendũ.vbi cõcludit ꝙ lꝫ re
probata ſit conditio que mulierem aſtringit ad cõtrahendũ ma-
trimoniũ arbitrio vel cõſenſu alteriꝰ:ſecus tamẽ eſt ſi cõſilium re-
quiratur quia conſilium ſequi non tenetur.c.cum olim.ĩ.de arbi.
37 ¶†In ſexto caſu Abb.cõcludit ꝙ ſi lex ciuilis diſponit circa tẽ-
poralia ad actũ ſpiritualẽ.exẽplũ in dote valet lex ciuilis ſi cano-
nes non cõtradicũt.⁊ idẽ tenet Inno.⁊ Abb.ibi poſt alios in.c.j.
de ſpon.Et iſta concluſio de plano procedit poſito ꝓ conſtanti qꝺ
cauſa dotis ſit mere ſecularis qñ ſeparatim conſideraꝉ ſine aliqua
diſputatione matrimonij.vt ꝑ gl.in.c.de prudẽtia.in verbo acceſ-
ſorie.ĩ.de dona.inter vir.⁊ vxo.⁊ do.Bal.in.l.in cõtractibus.in fi.
C.de nõ nu.pe.Ang.in.l.j.col.fi.ff.ſo.ma.cum fi.vt Alexã.ibi ſcri-
bit in.ij.cbar.⁊ maxime iſta opinio hr̃et locuꝫ in dote cõſtituẽda.
vt no.tradit Pe.de ancb.in cõſi.xx.ꝑ ſolutione.in.vj.du. Sed te-
nendo ꝙ ſit mixti fori ꝓut voluit Inno.in.d.c. de prudentia.quẽ
Abb.bic ⁊ ibi ſequiꝉ ⁊ alij quos Alexã.refert in.d.l.j.ff.ſol. ma.⁊
idem Card.in cle.diſpendioſam.in.xxx.q.de iudi.cũ fi.vt tradunt
Mod.bic.⁊ in.c.lꝫ ex ſuſcepto.de fo.cõpe. An.ſicu.in.c. ex literis.
ĩ.de pig.⁊ in conſi.xxxvj.col.pe.in.ij.lib.⁊ Bal.in nouel.in trac.de
dote.in.ix.parte.q.xvj.⁊ Pe.phi.de cor.in cõſi.clj.lib.j.Tunc ſi ca
nones ꝯdicerẽt deberẽt ĩ ſuo foro canonico obſeruari ⁊ lex ciuilis
in foro ſuo ſeculari haberet locũ vt Abb. hic cõcludit.⁊ eſſet locꝰ
preuẽtioni prout in ſacrilegio ⁊ alijs que ſunt mixti fori cõtingit.
38 ¶†Et in tali caſu mixti fori notandũ eſt ꝙ ſecularis põt ſupple-
re neglĩgẽtiã iudicis eccleſiaſtici nõ obſtãte ꝙ ꝑueniſſet vt in not.
caſu tradit Pet.de ancba.in conſilio.cxcvij.magnifice ⁊ illuſtris.
in vlti.dubio ¶In vno tamẽ caſu videꝉ cauſa dotis ſolum ad fo
rum eccleſiaſticum pertinere vcꝫ quãdo venit incidẽter ad cauſaꝫ
matrimonij in qua agebatur principaliter : tũc eñ dꝫ regulari ſe-
cũdũ naturã cauſe principalis que tantum eſt de foro eccleſiaſtico
cle.diſpẽdioſam.de iudi.⁊.d.c.ꝺ prudẽtia.de don.inter vir.⁊ facit
tex.in.c.fi.cum glo.in ṽbo dependentibꝰ.de iu.in.vj.⁊ tali caſu nõ
valeret ſtatutũ laicoꝝ.cũ cauſa ſit de foro eccl'iaſtico pꝰ ſupradicta.
Similiter qñ mulier ex ſtatuto laicoꝝ ſuꝑ dote redderet timidior
ad cõtrahendum matrimoniũ nõ valeret ſtatutũ vt in no.caſu cõ
cludit Ant.de bu.in conſi.xxxv.viſa forma.facit qꝺ.ꝫ.dictum fuit
39 in caſu precedenti.¶†In ſeptimo caſu prima concluſio Abb.eſt
ꝙ ſi lex ciuilis ꝑſumit circa actum ſpũalem ⁊ lex canonica cõtradi
cit ſtatur iuri canonico:vnde ſi maſculus ⁊ femina habitãt ſimul
preſumitur fornicatio ẜm canones.xxx.q.v.in.c.aliter.lꝫ ẜm leges
matrimonium preſumaꝉ.l.ĩ libere.ff.de ritu nup.⁊ de iſta differẽ-
tia no.Bal.in.c.ex tranſmiſſa.col.ij.de reſti.ſpo.⁊ in.d.l.in libere.
⁊ per glo.in.c.illum.in verbo vxorem.de preſump.⁊ iſtã concluſio
nem ꝙ ſtetur iuri canonico etiam firmauit Bal.in.l.⁊ ſi cõtra.C.
de nup.col.ij.⁊ ſequiꝉ Pe.de ancb.ĩ.c.j.cbar.vij.ṽ.ij.q̃ro.ꝫ.e.⁊ idẽ
Abb.in.c.illud.in fi.de preſump.Et iſta cõcluſio ꝙ nõ preſumaꝉ
matrimonium procedit reſpectu ipſorũ cohabitantiũ.ſecus eſt re
ſpectu filiorum qꝛ vt ipſi dicanꝉ legitimi ex tali cohabitatione etiã
de iure canonico preſumiꝉ matrimoniũ:vt no.idem Abb.conclu
dit in.c.lator.ĩ.qui fil.ſint legi.poſt alanum ibi.⁊ idem Bal.dicit
poſt Cy.in.d.l.⁊ ſi contra.⁊ in dicto.c.ex tranſmiſſa.de reſti. ſpol.
40 ¶†Et dum Abb.hic dicit ꝙ epũs ẜm cano.poteſt mulierem non
ſuſpectã in domo retinere per.c.interdixit.xxxij.diſt. Archi.ibi te
net contrariũ.⁊ idem tenet glo.in.c.legitur.lxxxj.diſt.in ṽbo mea.
⁊ ſequunꝉ Anto.de but.⁊ Imo.in.c.j.de coha.cle.⁊ mul.⁊ Hoſti.
in ſumma de coba.cle.§.j.⁊ hoc idem Domi.ſequitur in.d.c.inter
dixit.per tex.in.c.j.xxxiiij.diſt.vbi conuerſatio filie etiã epõ ĩterdi
citur.Abb.in.d.c.j.de cohabi.cleri.⁊ mulie.idem tenet quod hic.
¶Nõ ob.aut.epiſcopo.C.de epi.⁊ cle.qꝛ fuit cõſtitutio imꝑatoris
que non vꝫ ex quo canones aliter diſponunt.¶Non ob.text.in.d.
c.j.xxxiiij.diſt.qꝛ ibi familiaritas immoderata prohibeꝉ.⁊ loquiꝉ
ibi quãdo epiſcopus erat iuuenis.ſecus ergo videꝉ in ſimplici co-
habitatione cũ mulieribus non ſuſpectis.c.a nobis.de coha.cleri.
⁊ hoc idem ſentit Spe.in ti.de denuncia.§.quis denũciare poſſit
col.ij.in ṽbo ſꝫ qualr.⁊ hꝉ in tracta.de epõ.in.iiij.li.in.j. pte.q. vj.
41 ¶†Scꝺo Abb.principalr in iſto ſeptimo caſu cõcludit ꝙ ſi lex ci
uilis preſumit circa actũ ſpiritualẽ:⁊ canon nõ contradicit etiam
nõ valet.⁊ ſic in vtroqꝫ caſu idem eſt qꝛ ſicut lex ciuilis non poteſt
de tali diſponere:ergo nec ꝑſumere.vnde infertur ꝙ non valet ſta
tutum laicorum qꝺ cõtractus preſumaꝉ vſurarius ex quibuſdam
cõiecturis ⁊ preſumptionibus:vt conſuluit Fed.in conſi.cxvj.ap-
paret ⁊ ſequitur Abb.hic in.c.cum contingat.de iureiu.⁊ Pau.
de caſt.in cõſi.lxviij.alˀs conſilio.lxxj.viſis.¶Limitatur tamẽ iſta
cõcluſio quando diſponitur a lege ciuili circa actum ſpiritualem
prout Fed.loquitur.ſecus ſi diſponatur ſuper actu temporali cui
actus ſpiritualis accedat:vt not.tradit Bart.in.l.omnes populi.
ff.de iuſti.⁊ iur.dum concludit valere ſtatutum laicoꝝ qꝺ contra-
ctus preſumatur ſimulatus lꝫ appoſitũ fuerit iuramentum.⁊ hoc
quãdo ex iuſta cauſa ⁊ rationabili preſumitur:alˀs ſecus.⁊ eodem
modo a fortiori ſi ſtatutum immediate annullaret iuramẽtũ non
valeret.vt Abb.concludit hic.⁊ in.d.c.cum contingat.col.iiij.⁊ in
queſtione per eum diſputata.ſtante ſtatuto.in primo dubio cum
ſimi.vt late tradunt Moder.hic.⁊ not.Bal.in conſil.clij.ſtatutũ.
lib.iij.vbi loquitur in ſtatuto Papienſi.⁊ idem Bald.in conſilio
ſequenti ibi.⁊ in conſi.ccclxxxij.lib.iiij.in conſi.vlti.lib.v.⁊ in cõſi.
ccclxxxviij.lib.j.⁊ idem Paulus de caſtro in auꝉ.ſacramenta pu-
berũ.C.ſi aduer.vẽ.in lectura ⁊ in repetitione.⁊ in.l.fi.ff.qui ſatiſ-
da.cog.⁊ late ꝓſequiꝉ do.Joã.bap.de ſancto ſeuerino in.l.omnes
populi.in.viij.cbar.⁊ ẜm iſtã concluſionẽ conſuluit Alex.in cõſil.
lxviij.viſo inſtrumẽto.in primo lib.⁊ idẽ Alexã.in cõſi.cxxv.viſis.
col.antepe.⁊ ꝯſi.xxvij.viſo.col.pe.eo.lib.j.⁊ cõſi.xxxix.viſo ſtatuto.
li.iiij.⁊ idẽ Areti.in cõſi.viij.abunde.⁊ in cõſi.xxxij.diligẽter.col.
fi.⁊ in cõſi.liiij.in cauſa magiſtri Blaſij.in prin.⁊ An.ſic.in cõſil.
vij.in ſcꝺo dubio in.iij.lib.⁊ in cõſilio.xv.in.iiij.lib.⁊ Pe.philip.
de corneo in conſilio.xxxvj.⁊ in conſilio.cxxxv.libro.j.⁊ in conſilio
42 cxxj.li.ij.⁊ in cõſi.cclij.lib.iiij.⁊ Socinus in conſi.cclxxix.¶†Octa
uo poſt ſeptẽ caſus ſupra enumeratos Abb.ꝯcludit qꝺ omnia ſu
pradicta ⁊ infra dicenda ꝓcedũt cõſiderata vi legis cõprehẽſiua:
ſecus ſi cauſa in foro ſeculari agiteꝉ:qꝛ tũc leges ⁊ ſtatuta laicoruꝫ
que reſpiciũt ordinẽ ꝓcedẽdi etiã cõtra clericos obſeruari debent
gl.eſt quã omnes ſequunꝉ in.c.qꝺ clericis.de foro compe.Et eſt re
gula cõmunis qꝺ in his que ſpectant ad litis ordinationẽ attẽdi
tur ſtatutũ vel cõſuetudo vbi cã agiꝉ.l.iij.§.fi.vbi Bar.ff.de teſti.
⁊ not.Bar.ĩ.l.j.col.vj.ver.vj.q̃ro.C.de ſum.tri.nã cum iudiciũ na
ſcatur vbi agitatur legibus ⁊ ſtatutis illiꝰ loci ſubijciꝉ.vt no.Ra
pha.cuma.in conſi.cxxxix.p.laicus.colũ.ij.Et hoc etiam habet lo-
cum reſpectu clericorũ vt dictum eſt:qꝛ cum lex canonica ꝯſentiat
qꝺ cã ibi agiteꝉ ẜm regulã que eſt qꝺ actor foruꝫ rei ſequaꝉ.c.cũ ſit
generale.de fo.cõpe.videꝉ velle ꝙ ẜm leges illius iudicij cã tracte-
tur:vt late Calderinus tradit in diſputa. ſtatuto ciuitatis caueꝉ
colũ.penul.Jo.an.in rubrica de cõſtitu.in addi.Spec.Pe.de an-
cba.in regula ea q̃.col.pe.de reg.iur.in.vj.⁊ in.c.j.ꝫ.eo. cbar. xxvij.
col.iij.⁊ Cuma.ĩ.d.cõſi.cxxxviij.⁊ Cal.ĩ cõſi.xj.eo.tit.de cõſti.dicẽs
ꝙ tali caſu clerici nõ liganꝉ ſtatuto laicorũ ſꝫ arctanꝉ ad obſerua-
tionẽ iudiciorũ q̃ ſubeũt.⁊ idẽ Car.in cõſil.cxliiij.ſtatuit ciuitas.
col.fi.⁊ bal.ĩ ꝯſi.xiiij.caſus.col.iij.li.j.⁊.d.Abb.ĩ ꝯſi.xxxiij.ꝑſidio-